

1363)

چون علم تاریخ یکی از مباحث مشکل علوم است و به واسطه آن از اخبار گذشتگان اطلاع حاصل می آید، لهذا مؤلف تصمیم به تألیف این کتاب نموده و ابتداء تاریخ پیامبر اکرم (ص) و سپس سیره صحابه و خلفاء و تابعین آنان را مورد بررسی قرار داده است. کتاب مفصلی است در تاریخ دوره اسلامی در بیش از بیست مجلد. ابن شاکر، کتاب را به ترتیب سنین مرتب نموده و بعد از ذکر حوادث هر سال، به تراجم اعیانی که در آن سال در گذشته اند می پردازد. وی کتاب را با سیره پیامبر گرامی اسلام (ص) آغاز و تا زمان خود ادامه داده است.

چاپ: بغداد، وزارة الثقافة، محقق: فیصل السامر و نیلة عبدالمنعم داود، جزء ۱۲، ۵۷۶ص، ۱۳۹۶ق.

[دنا ۷۳۱-۷۳۰/۷ (۴۱ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۱۸۵/۲؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۱۴۹/۱؛ الاعلام ۱۵۶/۶؛ معجم المؤلفین ۶۱/۱]

۱. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۵۵۹عکسی

آغاز: السنة الثامنة و الثمانون و ستمایه، استهلت هذه السنه و خليفة المسلمين الحاكم بامر الله ابوالعباس؛ انجام: ووجد عند صهره الامير موسى ثمان صناديق لم يعلم ما فيها حملت الى الدار و حمل ايضاً الى الخزانة تفاصيل ... عمل الدار الف تفصيله.

نسخه اصل: دارالکتب المصریه، ش ۱۴۹۷ تاریخ. مشتمل است بر حوادث سال ۶۸۸ تا تقریباً پایان سال ۷۱۰ق؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ روی صفحه عنوان «الثانی عشر من عیون التواریخ» ثبت شده، برای خزانه ناصریه؛ ۱۷۰گ، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۲-۵۳]

۲. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۷عکسی

آغاز: قضا و لم يقض من احبابه ارباصب اذا مر خفاق النسيم صبا؛ انجام: لا تغيرت عن عهود هواکم xx عن وفایى الى حلول وفاتى. وله أشياء غير ذلك رحمه الله تعالى و جمعنا و اياه فى دار كرامته.

نسخه اصل: کتابخانه کوپریلی، ش ۱۱۲۱؛ قطعه اندکی از کتاب را دربر دارد و شامل وقایع سالهای ۷۳۶ و ۷۳۷ ق است؛ خط: نسخ معرب، بی کا، تا: قرن ۸؛ ۲۷ص، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴-۵۲۰]

۳. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۵۵۶عکسی و ۷۶۳عکسی

آغاز: السنة الحاديظ عشر و الاربعمايه، فيها كانت غيبة الحاكم صاحب مصر و ذلك انه لما ليلة الثلاثاء؛ انجام: و كان كثير الشأن وافر الحرمة مجاب الدعوة ... و يتلوه فى الجزء الذى تليه السنة الخمسون و الاربعمايه ... و حسبنا الله و نعم الوكيل.

نسخه اصل: فیض الله افندی - استانبول، ش ۱۴۹۳. مشتمل است بر حوادث سال ۴۱۱ تا پایان سال ۴۴۹ق؛ خط: نسخ، بی کا، تا: احتمالاً اواخر قرن ۸؛ روی صفحه عنوان «الحادی عشر من عیون التواریخ» ثبت شده؛ واقف: فیض الله افندی؛ ۲۳۴گ، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۲-۵۰ و ۲۴۲]

۴. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۵۵۷عکسی

'uyūn-ut tafāsīr li-l-fuḍalā'-is samāsīr

سیواسی، احمد بن محمود، - ۸۰۳ قمری
sīvāsī, ahmad ebn-e mahmūd (- 1401)

تفسیر مزجی مختصری است که به جهت نزدیک نمودن معانی قرآن کریم به اذهان مردم نوشته شده و از تفاسیل خودداری می نماید.

آغاز: الحمد لله الذى انزل القرآن كلاما لا يحوم حوله تموج و جعله كتابا محكما بنظم معجز ... اما بعد فان كتاب الله المعجيد هو منبع الاصول الدين و مجمع الاحكام الشرعية ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۱۳۹

آغاز: ... قسم، اقسام به الله تعالى و هو اسم من اسماء الحسنی و المعنى إقراء كهيعص او أنه مركب من حروف يثير كل منها الى صفة من صفاته العظمى؛ انجام: و هو الابصار و الظهور روى عن رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم فى شأنهما لقد أنزلت على سورتان ما أنزل مثلهما و انك لن تقرأ سورتين احب و ارضى عندالله منهما.

از سوره مریم تا آخر تفسیر؛ خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن حسن بن حاجی عوض، تا: چهارشنبه ۱ شعبان ۸۶۸ق؛ جلد: میشن مشکى، ۲۲۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳۵-۱۳۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۸۱

از انفال تا نحل؛ خط: نسخ، کا: محمود بن خلیل بن عمر، تا: جمعه میانه های جمادى الثانی ۸۸۴ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸۱گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷-۳۸۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۹۷۵

آغاز: برابر؛ انجام: كان له نور يتلانا من مضجعه الى بيت المعمور نشو ذلك النور ملائكة يصلون عليه و يستغفرون له حتى يستيقظ قال صلى الله عليه و آله من قرأ سورة الكهف فهو معصوم ثمانية ايام من كل فتنة.

خط: نسخ، کا: شیخ درویش بن الحسن، تا: ۱۰۶۷ق؛ رکابه دار؛ ۲۶۴گ، ۲۵ سطر (۵/۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [مختصر ف: ۵۶۶]

۴. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۹۰۳

آغاز: برابر؛ انجام: فاطر السماوات و الارض ای خالقهما لا شريك لك فى خلقهما أو نصب الوصف لرب ...

از اول قرآن تا مقدار از تفسیر سوره يوسف؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیم و نفیس، محشی؛ در برگی قبل از کتاب یادداشت هایی است که حافظ احمد نوشته؛ ۲۴۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳-۹۴]

● عیون التواریخ / تاریخ عربی

'uyūn-ut tawāriḫ

ابن شاکر کتبی، محمد بن شاکر، ۹۶۸۱ - ۷۶۴ قمری
ebn-e šāker-e kotobī, mohammad ebn-e šāker (1283 -

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد بیست و سوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276261

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳